

slutligt strid om ägarerätten till industrierna och produktionsmedlen.

Paul Louis betecknar arbetarklassens generalstrejk som den logiska slutstenen i den industriella evolutionen och erinrar om att inte ens de delvis äppkomma felselagen, i Frankrike eller på andra håll, kunnat rubba förtroendet för det nya medlet. "På alla invändningar följer svaret — och varför skulle man förneka riktigheten av detta argument? — att upphyggnaden av det nuvarande samhället vilar på flertalets arbete och att den därför genom en arbetsvägran skulle stäckas i sin grundvalar", skriver han och fortsätter: "Generalstrejken betyder för proletariatet dessamma som den parlamentariska och konstitutionella regeringsformen betyder för den europeiska bourgeoisie. Men bourgeoisie räknade vid utbrändet av sin revolution i Italien, i Tyskland, i Österrike, på sina ledare, på högfästade personligheter, på parlamentariska ledamöter; proletariatet bygger endast på sig själv. Den parlamentariska regeringsformen skulle krona en revolution, generalstrejken är revolutionen själv eller åtminstone dess avgörande vapen."

Dr. Christian Cornelissen

lever, förmodar han. Förf. beskyller också Sorel för att ha efter att ha kastat demokratis vanliga uppfattningar har svårt att beskriva hur det ser ut dagen efter generalstrejken. — Samme förf. konstaterar också, att generalstrejken intagit en framträdande plats i den brittiska arbetaragitationens tidigare historia. Men den är inte ett reformvapen, ett medel att höja lönerna eller bättre förhållandena, liksom den vanliga strejken som vi känner den utan, den är rent spekulativ och domineras helt av revolutionsidéerna, kommer han fram till och tillägger: "Poli-

Nora, vackert beläget vid Norasjön, är en av rikets mindre städer, folkmängden är några hundra över 3.000. Namnet härleds sig av ordet nor, sund eller smalt vatten. Orten kan spåras från 1300-talet. Den var länge en oansenlig kyrkby. År 1540 var det endast 12 skattebetalande hushåll. Vid sekelskiftet år 1600 var det 45 gårdar. Under den långa tid, då järnhanteringen bildade grundstommen för Bergslagens ekonomiska liv utgjorde Nora ett merkantilt och kyrkligt centrum för kringliggande bygdens befolkning. På 1500-talet hade borgare från Örebro och Arboga monopol på handeln med järn i Nora, men från början av 1600-talet fick de konkurrens av samhällets egna köpmän. Därmed begynte för kyrkbyn en raskare utveckling.

I sitt sista regeringsår 1611 besökte Karl IX Nora. Han kunde då iakttaga spårerna av den eldsvåda, som 1608 lagt 33 av samhällets 44 gårdar i aska. 1617 gästade hans namnkunnige son Gustav II Adolf kyrkbyn. De kungliga besöken då och senare vittnar om den betydelse för hela landets näringsliv Bergslagen fordom ägde.

På 1600-talet väckte guvernören för generalbergsamfundet friherre Karl Bonde förslaget att vid Järleås grunda en stad. Rättigheter för Järle, som den nya staden skulle heta var utfordrade och invånarna i Nora och Lindensås kyrkbyar befalldes att flytta dit när vägrade. Regeringen gav vika för motståndet. Och så fick Sverige två nya städer i stället för en. Privilegierna för dessa beviljades 1643. Åren 1642—48 var Nora residensstad i ett särskilt bergslän med Karl

Bonde och därefter hans son Kristofer som hövdingar. Residenset var beläget där nu södra kyrkogården har sin plats i närheten av järnvägsstationen men det syns inga spår av det.

År 1731 ödelades större delen av staden genom eldsvåda, varvid kyrkan svårt härjades. 1738 blev prästgården lägröns rov. Dessa eldsvådor förstörde värdefullt arkivmaterial och är en orsak till att nu inga byggnader från 1700-talets början finnes bevarade, möjligen någon husgrund. Snabbt utplånades tydligen brandspårerna, ty när blomsterkyrkan Carl von Linné under sin resa besökte Nora år 1746 kunde han konstatera att det var en liten stad med 2 långa gator, 3 tvärgator och ett stort grönt torg (torget likadant i år). Husen var av trä med en våning.

1786 gästades Nora av kronprinsen, sedermera konung Gustav III på hans berömda resa genom Bergslagen. Han bodde under sin vistelse i staden vid torget i handelsmannen Michel Crughns hus och vidare sålde han ett besök vid Klacka Lerbergers gravfält. Särskilt under 1700-talet ägnade sig många av stadens borgare åt s. k. förlägs-handel med bergsmännen. Den innebar, att dessa i förskott tog ut varor hos köpmännen mot in-teckning i framtida järnleveranser. Genom förlägs-handeln vann borgarna ett mäktigt ekonomiskt inflytande över bergshanteringen och kunde själva diktera priserna både på järnet och de egna varorna. Många skapade sig därigenom ett icke ringa välstånd. Med tanke på nämnda förhållande heter det i en gammal om Bergsmannen:

stätt på en mycket hög kultur vad det gällde växtodlingar och än i dag kan man finna spår efter detta. En del av trädgården spolerades visserligen när det byggdes kraftstation. Nora stad inköpte egendomen år 1879 och huvudbyggnaden ägdes av Nora stads Fabriks- och Hantverksförening.

Det är inte allenast om staden som det finnes sevärdheter. Den omkringliggande landsbygden är mycket vacker och full av sevärdheter från tider som svunnit. En biltur runt Norasjön är grundläggande.

Man kan godt säga att hela Bergslagen har blivit ett nytt Fryksdalen, sett ur turistisynpunkt. Men Bergslagen är mera intressant för det finnes så mycket gammalt där folk yrkat i hundratals hyttor och gruvor, slufft ont och lagt grund för storiindustri på olika områden inom järnhanteringen.

Naturen är ståtlig med massor av sjöar och blåändor höjer.

Det var här i dessa bygder sotiga kolar-gubbar i stormiga höstmånader, sett ur samröre med skogsfrun och blev intima vänner. Och på morgnarna vandrade gruvkarlar med karbidampor på väg till gruvorna, medan från vägnarna hördes en graver musik av hästhyllor från for-körare, som körde kol och malin till gnist-rändade hyttor.

I dag rusar amerikanska dollargrin fram med folk som aldrig gör någon nytta...

R. H.

Pr numerera på Arbetaren!

av Eric Linklater och dessutom det historiska skotska dramat "Dauglas" av 1700-talsdramatikern William Howe med Dame Sybil Thorndike och Sir Lewis Casson i huvudrollerna. Tyrone Guthrie registrerar de båda nya pjäserna. Old Vic framför Ben Jonsons "Bartholomew Fair" i den väldiga Assembly Hall.

Ballettprogrammet är mer varierat än under tidigare år. Första veckan dansar Ballet Theatre of New York som sedan avslöses av Grand Ballet de Monte Carlo med Leonide Massine som gäst. Under den sista veckan uppträder det berömda spanska dansparet Rosario och Antonia till ackompanjering av en gitarrist och två pianister.

750.000 får spyflugeoffer

Som en följd av bett från väldiga spyflugsvärmar, som bildats efter översvämningarna på försommaren, beräknas mer än 750.000 får ha gått förlorade i Queensland, Australien. Tillsammans med de får som drunknat vid översvämningarna förlorar Australien mer än 1 miljon får.

Queensland är i stort behov av en komplettering av sina fårjordar, eftersom man mellan 1942 och 1945 genom inhällande torka förlorade nära 10 miljoner får. På grund av dålig växtlighet i några distrikt i väster från 1946

rattfyllerist. En domstol motseklagen från bortdömts för fortkörande på onsdagen klarade böter trots att hon vilhållit för hög fart i hället. Men, påpekade skrivet att avståndet na i samhället får vden här gången var yards till följd av Hon måste frikännas pat prejudikat.

En annan penid den domstol i, som skulle höra åklagaren ren som tagit blodpklarade sig undan et att han hade betalt och eftersom denne trakta mannen som han sig inte upp i vit han nämligen bryta riskera utslutning.

Arbetare övertar ja Puerto Ricoes jäär anslutna till Puer arbetarsammanlutning ägare till Puerto lag. De tillerkänd resultat av nio års förra ägarerna om re av löner.

Den juridiska str förra ägarerna väglöne- och timstadgan lönen på ön endast men. Järnvägen bet arbetare endast 3 cen hela år.

När bolaget till a cta staternas höge da att utbetala ret det i bankrut. På l arbetarnas ledare fö guvernör Luis Mu gran undersökning det resultat att dol ter ägarerätten till

till 1949 har någon v i detta läge icke ug I vissa delar av 20 proc. av förhörd genom spyflugebetta sektamedien, DDT o matte in för att sky ten, och stora kvant har flugits till de m Man har därigenom sektavfärmarna, bli

Queensland beröba nas skivster i djur pmed. Mot denna r långvägga strömlin raga, som man i heli väntat på sedan i j net och grundvattnet och vilbehållig på mer att vara lång

(Forts.)

Arthur J. Jacobsson

På djupt vatten

nöjes skull? Nej, han blev eftersänd och engagerad av firmor och restauranger och andra, som blivit översvämmade av de otäckta djuren. Och ofta gjorde han sig dubbel förtjänst på sitt arbete. Han sålde nämligen levande rättor av alla storlekar och kulörer till en del gentlemän i Londons omgivningar. Dessa gjorde sig ett omgend nöje av att på en väl inbädd, hårt tillstampad plats släppa ut en skara ursinniga rättor och därefter släppa in några vesslor eller illrar bland dem, varvid de mest rasande bataljer utkämpades. Ibland var det också hundar, vanliga terrier. Dessa vidriga gladiatorspel var mycket på modet och stora summor vanns och förlorades på den obligatoriska vadhållningen.

En kväll kom Berry och jag drivande genom gatorna kring Piccadilly Circus, då vi plöteligt fick se mister Barlow stå i dörren till en för kvällen stängd restaurang i Wimbledon Street. Vi hälsade på honom och efterom klockan ännu inte var tio, bjöd han oss på ett glas öl på en närbelägen bar. Han avslöjade, att han just skulle jags i den restaurang,

30

framför vilken vi träffat honom. Som jag var ytterst nyfiken och dessutom ingenstans hade att gå, frågade jag mister Barlow, om man inte skulle kunna få stanna och hjälpa honom en smula? Ja, någon hjälp det ville han inte ha, men ville vi stanna och se på, så fick vi det gärna. Strax efter bröt vi upp och gick tillbaka till det blivande jaktreviret.

Det var en typisk restaurang av den sort det finns så gott om i Londons urgamla hus. Den bestod av en stor lokal med disk och kassa. På sidan var två smårum och i bakgrunden en dörr, som ledde ut till den lilla trånga fyrkant som skulle föreställa gård. En trappa ledde ner till källaren, där även köket befann sig.

Mister Barlow började sina förberedelser för jakten. Stolarna lades upp på borden och dörren till innerkammaren stängdes. Därefter fäste han ett upprullat, smidigt nät längs väggarna, vilket skulle hindra reträtten till gården och källarterran. Nätet fästes på omkring en meters höjd från golvet och vecklade ut sig genom blott en lätt ryckning i ett snöre. Så strödde han ut några särskilt starkt lukta läckerbitar på golvet och allting var redo för mottagningen. Han bländade sin blindkyrta och tillslände oss att förhålla oss fullkomligt stilla.

Det var med en egendomlig hänsla jag satt där och lyssnade i mörkret. Alla möjliga ljud hördes i

det gamla huset och det knäppte mystiskt i den svartnande ekinredningen.

Rätt som det var hördes, inne i lokalen det snabba trampet av små kloförsedda tassar. Det var rättorna som kom. Efter några ögonblick var det tydligt, att en duktig samling rättor, festade på de utlagda läckerbitarna. Då utstötte rättfångaren plötsligt en skarp vissling; i samma ögonblick hörde jag nätet falla och så sköt en ljudstråle från hans blindlykta genom rummet. Jag såg en syn, som kom mig att med blixstens hastighet hoppa upp på disken. Hela rummet var fullt av rättor, som rusade om varandra sökande efter sina hål, vilka alla var stängda av nätet. Överallt glimmade det av små isliska, grönt lysande ögon. Men rättfångaren lät sig ingenting besväma. Han hade benen skyddade av läder och i handen höll han en lång käpp kliven i ena ändan, med vilken han höll rättorna från livet på sig. Öpphördigt för käppen ut och för var gång satt det en rätta fast i den klivna ändan. De slingdes ner i en stor bur av ståltråd, som stod bredvid mannen. Efter en halvtimmis tid hade han fångat hela svärmen och började förberedelser för en ny jakt. Snart släppte han åter lyktan och vi väntade på nytt i mörkret.

Detta kan för den som inte känner till den stora gulbruna klokrättan, som det finns så gott om i London, låta mycket ofarligt. Men det är i själva

verket allt annat. En ensam rätta av denna art skryr inte att anfalla en människa, när hon ej ser någon utväg att komma undan.

Tre gånger upprepade mannen sin manöver och när han i dagbräckningen plockade samman sina fångstredskap hade han fångat omkring ett hundra femtio av de vidriga djuren. Belåten knöt han till säcken och vi begav oss till ett förtäringställe, där han bjöd på kaffe.

Han måtte på något sätt ha fattat tycke för mig, ty vid avskedet stack han ett par shillings i min hand och gav mig sin adress med en uppmaning att komma hem till honom någon av de närmaste dagarna, då han kanske skulle vara i stånd att hjälpa mig på något sätt. Jag tackade och lovade att komma utan att ana under vilka omständigheter jag skulle återse den egendomlige mannen.

Ett par dagar senare beslöt jag att uppsök rättfångaren. Han bebodde och ägde ett litet hus på Pearl-Street åt Southwarkshället. Utom honom bodde där endast en familj som residerade i bottenväningen. Jag ringde på och frågade efter mister Barlow och blev visad en trappa upp. Där fanns endast två dörrar och båda måste tillhöra honom. Jag knackade upprepade gånger, men ingen öppnade, varför jag åter gick ned och frågade om de var säkra på, att mister Barlow var hemma. Jag

(Forts.)